

Apurahoja

Alfred Kordelinin Säätiö jakoi marraskuun alussa 7,2 milj. markkaa tieteille ja taiteille. Mainitsemme apurahojen saajista seuraavat:

- Fil. Iis Lotte Tarkka 70 000 mk väitöskirjatyöhön: Perinne, lauluja ja kulttuurisen todellisuuden tuottaminen kalevalamittaisessa runoudessa.

- Fil. Iis Leena Adel 70 000 mk väitöskirjatyöhön: karjalan kielen infinitiivijärjestelmä. Leena Adelin äiti on Ljudmila Markianova, tutkija Petroskoista.

- Prof. Kaljo Pollu 25 000 mk kirjan "kaksikymmentä suomalais-ugrilaisista tutkimusmatkaa" julkaisemiseen.

- Kulttuurijohtaja Aino Rätty-Hämäläinen 10 000 mk Karjalan tyttäret - teoksen kirjoittamiseen.

- Perinnekäsityöntekijä Kerttu Lammassaari 15 000 mk Vienan-Karjalan pukuperinteen tallentamisen ja näyttelyn järjestämiseen.

- Kalevala-instituutille 200 000 mk toiminnan tukemiseen.

Vienalaissyntyinen Sirkku Eho vuoden papiksi

Pappisliiton hallitus valitsee vuosittain alaosastojensa ehdotusten perusteella vuoden papin. Tänä vuonna valituksi tuli Sirkku Eho, joka on äitinsä puolelta Pistojärven Rotosia ja syntynyt Utajärvellä.

Sirkku Eho on toiminut 13 vuotta sairaalasielunhoitajana Rovaniemellä Lapin keskussairaalaissa. Hän on työssään sairaalapastorina arvostettu asian tuntija ja yhteistyökumppani seurakuntien ja terveydenhuollon piirissä. Hän tekee työtään laaja-alaisesti, yhteistyötä painottaen. Hän haluaa olla sekä pappi että ihmisten palvelija, ja on mukana monissa erilaisissa tuki- ja kriisiryhmissä.

Hilkka Pyörälä

Kalevalaisten naisten järjestö Karjalaan

Petroskoissa on perustettu Kalevalaisten naisten järjestö. Tavoitteena on koota yhteen ihmiset, jotka vaalivat Kalevalan ja Karjalan henkisiä perinnetä. Hankkeen takana on Marina Kuivalainen, ja esittelytilaisuus pidettiin 31.10. Petroskoin Taidekeskuksessa.

Vaikka työ on vasta alussa, järjestöllä on monia suunnitelma, mm. seminaareja, kursseja sekä paikallisella tällä tavalla.

MERKKIPÄIVIÄ

Aleks Perttunen.

70 vuotta täytti 10.12.-97 Aleks Perttunen Ruotsin Boråsissa. Hän on runonlaulajien sukua Vuokkiniemen Latvajärven kylästä.

Irene Knihti.

Irene (Irinja) Knihti o.s. Peksujeff täytti 90 vuotta Kajaanissa 15.9.-97. Hän on syntynyt v. 1907 Kontokin kylässä Karppa ja Tatjana (ent. Dobrinin) perheeseen. Syntymäkotitunnettiin Miitein talon nimellä. Perheeseen kuuluivat pojat Jaakko ja Nikolai sekä tyttäret Maria, Outi ja Jouki.

Talvella 1922 Irene siirtyi levottomuuksia pakoon Suomen puolelle, aluksi Juukaan Tatjana-tädin luo. Myöhemmin hän toimi kotiapulaisena ja lastenhoitajana mm. sukulaisensa kauppias Tarman (Dobrinin) perheessä, Taipaleen seurakunnan kirkkoherran Nikolai Roudan pappilassa ja 1930-luvulla Kajaanissa johtajatar Olga Ipatilla sekä Kainuun Rajavartioston komentajan jääkärieversti Leo Kyanderin kodissa. Näiden ohella Irene oli palveluksessa myös Kajaanissa viime vuosisadalta toimineen kauppias Ivan Sergejeffin perheessä. - Irene avioitui v. 1941 Väinö Knihtin kanssa.

75 vuotta täytti 19.7.-97 maanviljelijä Pekka Krökki Kajaanissa. Hän on syntynyt Suojärven Salmijärvellä. Isä oli Mikko Iljanpoika Krökki, erämies, karhunkaataja ja kaukopartiomies, äiti Marfa oli Jermei Martiskaisen tytär Ilomatista.

Talvisota ajoi perheen evakotielle ensin Savoan ja väli- rauhan tultua Pohjanmaalle. Pekka hakeutui Suurpohjan Maamieskouluun Kauhajoelle, mutta sitten kesken harjoittelukauden tuli kutsu armeijaan ja sotaan. Haavoituttuaan Kuutselän torjuntataistelussa Pekka oli vuoden verran sotasairaalassa.

Siviiliin päästyään Pekka suoritti loppuun maamieskoulun ja perusti perheen. Vuonna 1947 hän siirtyi nykyiselle asuinpaikalleen, silloisen Kajaanin maalaiskunnan alueella sijainneelle rintamamiestilalle.

Yhteiskunnalliset harrastukset toivat Pekalle lukuisia luotamustoimia maalaiskunnan ja sittemmin kaupungin hallinnossa. Merkittävän työosan muodosti 30-vuotinen toiminta Asutus- ja maatilaliiton Kainuun piirissä ja liiton Kajaanin osaston puheenjohtajana. Heimojuuret ovat vetäneet mukaan karjalaiseen kulttuuriyhteyteen; Kajaanin Suojärveläisten puheenjohtajana Pekka oli kaksi vuosikymmentä ja entinen Karjala on tullut tutuiksi lukuisilla kotiseutumatkoilla.

Mari Boxberg täytti 80 vuotta Lieksassa 31.10.-97. Hän syntyi nuorimman Repolan Koropin kylässä syntyneen Vasili Mauron kolmesta kauniista tyttärestä Lieksassa.

Mari Boxberg.

Jo nuorena hän oli vauhdikas tyttö, harrasti mm. pesäpallon peluuta ja partiotoimintaa.

Puolisokseen hän löysi kotikalaisen Esko Boxbergin, jon-

ka kanssa hän on elänyt onnellisessa avioliitossa tasan 50 vuotta. Aikanaan Mari kuten Eskokin työskentelivät mm. Vasili Mauron perustamassa perheyhtiössä Lieksan Kauppa Oy:ssä.

Nyt molemmat ovat eläkkeellä. He viettävät rauhallista eloa kodissaan Lieksan Lamminkylässä. Siellä vieraat viihtyvät nauttien vilkkaan ja vieraanvaraisen Marin ja sympaat-tisen Eskon seurasta.

Kari Kemppinen.

Toimitusjohtaja Kari Kemppinen täytti 50 vuotta Helsingissä 10.11.-97. Hänen äitinsä Irja o.s. Alangon sukujuuret ovat Vienan-Karjalassa. Irjan äiti oli Jenni Lasaroff Uhtuan Röhöstä ja isä Oskari Tarasoff Kiestingistä. Isovanhempien perhe tuli pakolaisena Suomeen v. 1922. Nimi suomenneittiin Alangoksi ja heillä oli kauppa Uudenmaan läänin Nummella Tavolan kylässä.

Kari Kemppisellä on ollut oma mainosalan yritys yli 20 vuotta. Hän kuuluu Espoon Lions-klubiin ja on vuoden 1997-98 piirikuvernööri.

Kari Kemppisen sydäntä lähellä on Vienan-Karjalan kulttuurin vaaliminen. Hän kuuluu Uhtuan Seudun perinneseuran hallitukseen. Merkkipäivänsä kukkarahat hän osoitti Uhtuan Seudun Perinneseuran tilille n:o 1101850-302015.

60 vuotta täytti 3.11.-97 Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kustannusjohtaja Matti Suurpää Helsingissä.

60 vuotta täytti valtiotieteen maisteri Erkki Hatakka 3.11.-97 Espoossa. Hän on työskennellyt aktiivisesti Karjalan Liitossa eri sektoreilla ja toimii Tverin Karjalaisten Ystävät ry:n puheenjohtajana.

75 vuotta täytti herastuomari, opettaja Elsa Saarinen o.s. Lahelma 14.10.-97 Nousiaisissa. Hän on syntynyt Vaasassa, mutta juuret ovat Vienan Vuokkiniemessä, mistä perhe muutti Vaasaan toukokuussa 1920. Isä oli laukkukauppias/kauppaamatkustaja Yrjö Lahelma eli Korpin Jyrki ja äiti Sepän Jelena, molemmat kotoisin Vuokkiniemen pokossalta.

Koulunsa Elsa aloitti Vaasan Suomalaisessa Yhteiskoulussa, jatkoi perheen muutet-

tua Helsinkiin Töölön Yhteiskoulussa ja kirjoitti ylioppilaaksi talvisodan evakkona Seinäjoella 1944. Valmistuttuaan Helsingin opettajakorkeakoulusta hän toimi opettaja Vehmaalla kirkonkylän koulussa lähes 30 vuotta. Vehmaan tuomiokunnan lautamiehenä hän oli yli 20 vuotta ja sai herastuomarin arvon 1989. - Eläkepäiviään Elsa Saarinen viettää Nousiaisissa lastensa ja lastenlapsiensä läheisyydessä. -VL.

TUONILMAISIIN OVAT SIIRTYNEET

Niina Martiskainen.

Suurperheen rakastettu äiti, mummy ja isomummy Niina Martiskainen (o.s. Palviainen) nukkui rauhallisesti pois Lieksassa 19. syyskuuta pitkän ja tapahtumarikkaan elämän jälkeen 88-vuotiaana.

Hän oli syntynyt Suojärven Vegaruksessa. 2.6.1909 yksitoistalapsiseen perheeseen. Niinan ollessa kymmenvuotias hänen oma äitinsä kuoli, ja uudelle äidille syntyi niinkään yksitoista lasta.

Tyttövaltaisessa perheessä piti osallistua paitsi kotitalous- ja navetatöihin, myös kaikkiin miesten tehtäviin aina tukinajoa ja kylämyllärin tointa myöten. Vastuunalainen tehtävä Paavali Palviaisen eli "Paukkosen" tyttärillä oli koko kylän postin vuoronmukainen haku useimmiten jalkaisin kolmenkymmenen kilometrin päästä. Työssä ei valitetta, vaan useimmiten laulettiin: " Missä vain olim-

ma, kyllä kuuluimme".

Vuonna 1929 Niina Palviainen solmi avioliiton saman kylän pojan Lauri Martiskaisen kanssa. Heille syntyi viisi lasta ennen talvisotaa ja vielä seitsemän sen jälkeen. Perheen oma koti valmistui juhannukseksi. 1939. Seuranneita kuukausia Niina aina muisteli elämänsä onnellisimmiksi. Uuden kodin jättäminen oli katkeraa, mutta vielä katkerampaa oli toinen lähtö Vegaruksesta.

Raskaiden evakkovaiheiden jälkeen perhe asettui asumaan Pielisjärven, nykyisen Lieksan Märijälähdelle Ravilan tilalle, joka vaati kovan kunnostustyön ja pellonraivauksen rakennustöiden ohella. Pysyvän kodin saaminen pitkän kiertolaisuuden jälkeen merkitsi uutta onnellista, vaikkakin työn täyttämää aikaa.

Niina Martiskainen eli kotitalalla poikansa perheen parissa aina viime talveen saakka ja sen jälkeen terveyden jo heikennettyä Yrjölän palvelukodissa. Hän ehti kokea monia raskaita menetyksiä, raskaimpina puolisonsa, kahden parhaassa työssä olevan lapsensa ja kaikkien sisarustensa kuoleman. Häntä itseään jäi kaipaamaan 62 jälkeläistä suoraan alenevassa polvessa: kymmenen elossaolevaa lasta, 32 lastenlasta ja 20 lastenlastenlasta.

Niinalle merkitsi hyvin paljon, että hän sai vuonna 1990

käydä kotitilan raunioilla ja Vegarusjärven rannalla Suojärvellä. Tärkeintä hänelle oli käynyt varhain kuolleen äitinsä haudalla. Lapsena hänestä oli tuntunut, että äidin kuolemapysäyttää elämän. "Mukaan et vain voinut lähteä".

Kipeistä muistoista huolimatta Niina oli hyvin kiitollinen Vegarusken matkalla kokemastaan vieraanvaraisuudesta eikä tuntenut Karjalan nykyisiä asukkaita kohtaan katkeruutta vaan ystävyttä.

Niina Martiskainen oli karjalaisittain sanallisesti ja musikaalisesti lahjakas. Hänet muistetaan luonteeltaan vaatimattomana ja hyvin lämminsydämisenä, syvän uskonnollisen vakaumuksen omaavana ortodoksisikristittyinä. P.M.

Anita (Anni) Nenonen o.s. Vuolle kuoli Kemissä 16.4.-97. Hän oli syntynyt Vuokkiniemessä 5.2.1913.

Veitsiluodossa oli 1920-luvulta alkaen runsaasti Itä-Karjalasta tulleita perheitä. Vuolteet olivat yksi niistä ja Anita, silloin sanottuna Anni, oli lapsista keskimäinen, perheen ainoa tytär. Hänen varhaisemmista vuosistaan minulla ei ole muuta tietoa kuin mitä yleensä pakolaisilla oli. Eipä varmaan 7-vuotiaan lapsosen ollut helppo käsittää, miksi kaikki niin perusteellisesti muuttui. Vauraan kotitalon pihalla kauniissa Vuokkiniemessä leikkineen pikkutyön mielessä vieras piha, sen kivet ja ojatkin kasvoivat varmaan pelottavan suuriksi, uhkaaviksikin.

Anita (Anni) Nenonen.

Ansioityöhön Anita lähti jo 13-vuotiaana. Helppoa ei ollut erota perheestä, äidistä, isästä ja veljistä, mutta työtä oli opittava tekemään ja hyvä ammatti löytyikin. Anita valmistui parturiksi ja kaikki me hänet tuntevat tiedämme, että hän oli erittäin ammatitaitoinen, helposti uusia asioita omaksuva ja synnynnäinen asiakaspalvelun taitaja.

Opin tuntemaan Anitaa lähemmin vasta hänen muutettuaan eläkevuosiensa Kemiin. Huumorintaju ja kyky laskea leikkiä kipeistäkin asioista olivat matkan varrella säilyneet. Ortodoksinen usko oli aina hänen elämänsä perusta. Myöhemminä vuosina tuli esille myös hänen taiteellinen lahjakkuutensa. Hänen perheensä ja sukunsa kodeissa ovat esillä monet kauniit lasityöt, joista riittää iloa jälkipolvillekin, iloa nimenomaan, sillä työt ovat värikkäitä ja kauniisti sommiteltuja. Katsojalle ne kertovat taiteellisesta luomisvoimasta ja työn ilosta. - AK

Mari Sirviö o.s. Perttunen kuoli 9.9.-97 Kajaanin kaupungin Toppilan vanhainkodissa 103-vuotiaana. Hän on syntynyt Vienan Vuokkiniemessä 28.1.1894.

Vladimir Froloff kuoli 26.9.1997 Kokkolassa. Hän oli syntynyt 15.8.1914 Pietarissa, sinne kauppiaksi siirtyneen rukajärveläisen poika.

Vallankumouksen jälkeen Froloffit muuttivat Viipuriin, sinne perustettiin Repolan Tuku ja Vähittäiskauppa. Kun talvisodan seurauksena Viipuri menetettiin, niin kauppatoiminta siirrettiin Kokkolaan.

Maanviljelijä Vilho Karhu kuoli Nurmeksessa 23.10.1997. Hän oli syntynyt 5.3.1908 Suojärvellä; suonissaan virtasi myös aunukselaista verta.

Vilho tunnettiin uuraana talonpoikanaan Suojärven Lepäniemessäkin myös Nurmeksessakin. Hän puhui vähän, muttateki paljon. Kunsotien jälkeen Karjalan Sivistysseura aloitti kyykkätoiminnan, niin Vilhosta saatiin hyvä tukipylväs Pohjois-Karjalaan. Hänkouluoppilastaan hyvin menestyneen kyykkäjoukkueen, joka tunnettiin nimellä Karhu-Kopla.

Vilho keskittyi myös kyykkäsauvan kehittämiseen ja onnistui siinäkin. Hänen valmistamillaan sauvoilla voitettiin monta Suomen mestaruutta ja sillä myös pelasi tasavallan presidentti Urho Kaleva Kekkonen. Kepeät mullat hiljaisen ahertajan haudalle. K.P.

Karjalan ansioitunut taiteilija, kanteletaituri Maksim Gavrillov kuoli 7.11.-97 Petroskoissa. Hän on syntynyt 5.5.1919 Knäsoissa. Hän toimi v:sta 1938 Kantele-tyhteessä solistina ja taiteellisena johtajana. Hän oli kantelemusiikin väsymätön puolestapuhuja. -Viime vuonna Maksim Garilov oli kutsuvieraana seuramme vuosijuhlissa Helsingissä.